

GÖRÜNTÜLER VE SESLİ KAYNAKLAR

Resim, fotoğraf, film, çizim, ses bandları, CD-ROM ve video kayıtlar da tarih çalışmalarında kaynak niteliği taşıyan unsurlardır. Yazılı kaynaklarda olduğu gibi görüntülü ve sesli kaynaklar da doğrudan bilgi verdiği oranda, tarihçiye kaynak teşkil etmektedir. Örneğin Mustafa Kemal Atatürk'ün sesinden Onuncu Yıl Nutku'nun ses kaydı nasıl doğrudan bir kaynak ise bu tarz kayıtlar da birincil kaynak olarak kabul edilebilir. Televizyon ve radyoda yapılan programlar ve haber kayıtları da bu anlamda bir kaynak niteliğindedir. Böylece TRT Arşivi Daire Başkanlığı ve Genelkurmay Foto-Film Merkezi gibi kurumlarda tarih araştırmalarına kaynaklık edebilecek görüntülü ve sesli kayıtlar tutulmaktadır.

SÖZLÜ KAYNAKLAR

Tarih yazımında yazılı kaynakların ve maddi kültür unsurlarının yanısıra sözlü kaynakların da ayrı bir öneme sahip olduğunu ifade etmek gerekir. Yakın dönem tarih araştırmalarında sözlü tarih çalışmalarına dayanan kayıtlar bizde ne yazık ki tam anlamıyla tutulamamıştır. Sözlü tarih çalışmalarında dikkat edilmesi gereken hususlardan biri de kaynaklanan bilginin teyid edilmesi gerekliliğidir. Temkinli yaklaşılmalıdır. Ancak sözlü kaynaklarda “araştırmacının” çağdaşı olanların verdiği bilgilerin önemi de yadsınamaz. Bu anlamda geçmişte yaşanan büyük olayların, savaşların tanıklarına dayanan sözlü tarih arşivi oluşturulsaydı ki bu anlamda bazı denemeler olmuştur, çalışmalarımıza büyük katkı sağlayacağı da ortadadır. Çanakkale Gazileri ile yapılan sözlü tarih çalışmaları, Sarıkamış ve Milli Mücadele Gazileri ile yapılan Gazileri ile yapılan çalışmalar buna örnek olarak verilebilir.

(Bkz. Semih Yalçın, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin Kaynakları, Berikan Yayınları Ankara 2010, s. 347 vd.)

“Çanakkale’de Kireçtepe’de” Büyüklüğüne söz bulunamayan bir levha-i şehâmet. Bizi yükseltmek için fedâ-yı can eden mübarek şehidler yatağı (Yarbay Mustafa Kemal’in Harp Mecmuası’nda yer alan iki fotoğrafından biridir)

Arıburnu'nda 19 ncu Tümen Komutanı Yarbay Mustafa Kemal,
Esat Paşa ve diğer komutanlar

Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal,
İstanbul'dan Gelen Yazarlar Heyetine Muharebe Sahasını Anlatırken

Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal,
İstanbul'dan Gelen Yazarlar Heyetine Muharebe Sahasını Anlatırken

